



Referat 2- 2010

Tid: Onsdag 7.april 2010 kl.1130-1800

Sted: Regjeringskvartalet, Y-blokka, møterom 2071

Til stede: Jan Fagerberg (utvalgsleder), Gry Alsos, Marianne Andreassen, Ådne Cappelen, Inge Jan Henjesand, Astrid Lægreid (på telefon), Curt Rice, Randi Søggen.

Forfall: Agnar Sandmo.

Sekretariat: Geir Arnulf (sekretariatsleder), Elin Stokkan, Øystein Jørgensen, Marko Soldic, Barbra Noodt.

Dagsorden:

Sak 05-10	Godkjenning av innkalling og referat 17.2.10
	Referatet ble utsendt til utvalget i etterkant av forrige møte. Godkjente referater legges ut på utvalgets hjemmeside http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dep/Styrer-rad-og-utvalg/Fagerbergutvalget.html?id=595261 .
	<i>Vedtak:</i>
	Innkalling og referat ble godkjent uten anmerkninger.
Sak 06-10	Presentasjon: Et velfungerende forskningssystem
Diskusjon	Bengt Åke Lundvall, professor ved Universitetet i Aalborg og tidligere visedirektør i OECD, var invitert til å innlede til diskusjon om hva et velfungerende forskningssystem er. I sin presentasjon valgte Lundvall å se forskningssystemet i et evolusjonært perspektiv, jf vedlegg. Det betyr at man ikke bare fokuserer på systemets effektivitet her og nå men også på dets evne til å forandre seg og tilpasse seg nye betingelser. Lundvall la vekt på at systemer preget av mangfold og konkurranse mellom forskningsgrupper og institusjoner med ulike perspektiver er de som fungerer best over tid. Han understreket også viktigheten av at systemet er åpent for nye problemstillinger og perspektiver (for eksempel kombinasjoner av ulike disiplinære tilnærminger). Lundvall mente det ville være nyttig for utvalget å gjennomføre en sammenlignende analyse av forskningspolitikken og organiseringen i denne i et utvalg små land som kunne sammenlignes med Norge og



	<p>tilbød seg å bidra til dette.</p> <p>Det var stor interesse i utvalget for de synspunktene Lundvall la fram, blant annet vektleggingen av mangfold og konkurranse, og det var enighet om behovet for en sammenlignende analyse (se pkt 10-10 på dagsordenen).</p>
Sak 07-10	Diskusjon av et velfungerende forskningssystem
	<p>Den innledende sesjonen med Lundvall ble fulgt opp gjennom en mer konkret diskusjon av det norske forskningssystemet. Et notat lå ved innkallingen og utvalgets leder, professor Jan Fagerberg, innledet diskusjonen. Han la vekt på å skissere noen mulige "dilemmaer", dvs trekk ved systemet som kanskje ikke fungerte så godt, og som fortjente utvalgets oppmerksomhet. Han pekte bl.a. på at det til tross av stor økning i ressursene gjennom en årrekke, var stadig flere som klaget over at det var blitt mye vanskeligere å få ressurser til fri, forskerinitiert forskning. Fagerberg mente det var grunn til å ta denne kritikken på alvor og at det var mye som tydet på at balansen mellom strategisk/ tematisk rettet forskning (programforskning etc.) og forskerinitiert, fri forskning var blitt altfor skjev. Årsaken til dette mente han kunne ha å gjøre med den rollen det såkalte "sektorprinsippet" spiller i norsk forskning, hvor de ulike forskningsfinansierende aktørene (departementene) er mest opptatt av å fremme sine egne særinteresser.</p> <p>Fagerberg var også, i likhet med Lundvall, opptatt av at systemet må være åpent for nye initiativer, perspektiver og forskergrupper, og mente at mye tydet på at det norske systemet i dag ikke levde opp til dette i tilstrekkelig grad. Han mente at større grad av konkurranse, både blant de som utfører og de som finansierer forskning, kunne være en vei å gå for å gjøre systemet mer velfungerende på dette punktet.</p> <p>Det var enighet i utvalget om at det balanseproblemet Fagerberg skisserte var et viktig tema for utvalgets videre arbeid, og at det var behov for å diskutere konkrete mekanismer som kunne bidra til å gjøre systemet mer velfungerende. Utvalget så også behovet for å gå mer grundig inn i hvordan sammenhengen mellom ressurser og resultater er i ulike deler av forskningssystemet, og den rolle ulike aktører, bl.a. Forskningsrådet, spiller i denne forbindelse.</p>
	<p>Vedtak:</p> <ul style="list-style-type: none">- Jan Fagerberg reviderer notatet etter diskusjonen i utvalget, men vil fortsatt stå som forfatter.- Revidert notat legges til grunn for dialogmøtet- De sentrale problemstillingene som utvalget har utpekt i dagens



	møte legges til grunn for planleggingen av dialogmøtet og av det videre arbeidet.
Sak 08-10	Presentasjon: God mål- og resultatstyring for offentlige bevilgninger
Diskusjon	Utvalgsmedlem Marianne Andreassen ga en presentasjon om statlig mål- og resultatstyring (MRS), se vedlegg. Hun tok utgangspunkt i at styringsprinsippet ligger fast, men at det er store frihetsgrader for den praktiske utformingen av styring og kontroll. Styringskravene til universitetene, høyskolene og Forskningsrådet bør være enkle og på overordnet nivå, og tilpasset den enkelte institusjon. I dag er tildelingsbrevene svært detaljerte, både for små og store institusjoner. Institusjonene bør gis frihet under ansvar og fokus bør være på få og klart formulerte resultatkrav som inkluderer et ambisjonsnivå.
Sak 09-10	Planlegging av det videre arbeidet
	Sekretariatet presenterte kort notatet som lå ved innkallingen om utvalgets arbeid og nærmere saksforberedelse til de tre neste møtene. Utvalget drøftet saken og bestemte at kommende utvalgsmøte (1.6. kl.0900-1700) skal oppsummere diskusjonen på dialogmøtet og drøfte relevante problemstillinger i UH-sektoren, instituttsektoren, helseforetakene og næringslivet.
	<i>Vedtak:</i>
	Sekretariatet forbereder kommende utvalgsmøte i samarbeid med utvalgte utvalgsmedlemmer og med dagsordenen som skissert over. Mal for notatene sendes ut med referatet.
Sak 10-10	Bestilling av utredning
	Sekretariatet hadde utarbeidet et forslag til en oppdragsbeskrivelse som var vedlagt innkallingen. Utvalget diskuterte at det på den ene siden er viktig å ta hensyn til innspillene i dialogmøtet før oppdraget gis, samtidig som det er viktig å få utredningen så tidlig som mulig for å kunne legge den til grunn for utvalgets arbeid.
	<i>Vedtak:</i>
	Oppdragsbeskrivelsen skal være på engelsk og sendes til minst 3 mulige oppdragstakere. Sekretariatet og leder lager et utkast som sendes ut til utvalget for kommentarer. Ved stor grad av uenighet utsettes saken til kommende møte, dvs i etterkant av dialogmøtet.



Sak 11-10	Dialogmøte 31. mai 2010
	Vedlagt innkallingen lå en skisse av innhold og rammer for det planlagte dialogmøtet. Det skal være et åpent møte med påmelding og med inviterte innlegg. Viktige deltakere inviteres spesifikt og utvalgsmedlemmene foreslo kandidater i møtet. Utvalget diskuterte også om formålet med dialogmøtet og hvem som bør inviteres til å holde innlegg og som deltakere.
	<i>Vedtak:</i>
	En oversikt over foreslåtte deltakere i møtet sendes ut til utvalget innen morgendagen med frist til utvalgsmedlemmene for ytterligere for innspill innen fredag. Deretter lager sekretariatet i samarbeid med leder dagsorden og forbereder dialogmøtet.
Sak 12-10	a. Møtesteder
	Astrid Lægreid har formidlet en invitasjon til NTNU i august. Alternativer ble kort diskutert.
	<i>Vedtak:</i>
	Utvalgsmøte 4 den 31.8.10 legges til Trondheim Utvalgsmøte 6 den 13.12.10 legges evt til Tromsø.
	b. Utbetaling av honorar
	<i>Vedtak:</i>
	Utvalgsmedlemmene får utbetalt honorar etter dagens møte og neste gang i desember.